

აკაკი წერეთლის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტი
აღმოსავლური ფილოლოგიის დეპარტამენტი
2017-2018 სასწავლო წელი

სადოქტორო პროგრამის “აღმოსავლური ფილოლოგიის” მისაღები საგამოცდო
პროგრამა სპეციალობაში
არაბული ენა და ლიტერატურა

არაბული ენა

1. სემიტურ ენათა შიდა კლასიფიკაცია; ალტერნატიული თვალსაზრისები შიდა გენეალოგიურ კლასიფიკაციაზე
2. სემიტურ-ქამიტურ ანუ აფრაზიურ ენათა მაკრო-ოჯახი
3. სალიტერატურო არაბულის ტიპოლოგია და სტრუქტურა
4. კონსონანტები
5. ვოკალიზმი; დიფტონგი, გემინატი
6. ყრუ ხშული ლარინგალი ჰამზა
7. სემიტური ნახევარხმოვნები და ხმოვნები
8. ფუძე (დერივაციის საშუალებანი: შინაგანი დერივაცია, აფიქსური სიტყვათწარმოება, სახელთა ფუძეები)
9. რიცხვითი სახელი
10. ზმნა: ზმნური სიტყვაწარმოება (შინაგანი სიტყვაწარმოება)
11. ზმნასთან საერთო ფუძის მქონე სახელები (მასდარი, მიმღეობა, ადგილისა და დროის სახელი)
12. სახელის ფლექსია (სქესი, რიცხვი, ბრუნვა, სტატუსი)
13. პირის ნაცვალსახელი და ნაცვალსახელური სუფიქსი
14. წინდებულ-ნანილაკები
15. ზმნური ფორმანარმოება (დაპირისპირებათა პრინციპი)
16. ატრიბუტული მსაზღვრელი (الإضافة)
17. სახელადი წინადადება არაბულში
18. უარყოფის გამოხატვა არაბულში
19. ძირითადი ლექსიკური ფენები (საერთოსემიტური და არაბული ლექსიკა)
20. ნასესხობები

რეკომენდირებული ლიტერატურა:

1. წერეთელი გ., 2001. “სემიტური ენები და მათი მნიშვნელობა ქართული კულტურის ისტორიის შესწავლისათვის”. ორიენტალისტი I. თბილისი, გვ. 7-31
2. ლეკიაშვილი ალ., 1977. არაბული ენა I. თსუ გამომც. თბილისი
3. —————., 1960. “სრული უარყოფა არაბულში”. საქ. მეცნ. აკად. მოამბე XXV, №6. თბილისი
4. ნედოსპასოვა მ., 1978. უცხო წარმოშობის ლექსიკა არაბულ ოთხთავში. მეცნიერება. თბ.
5. მეფარიშვილი მ., 2008. სემიტურ ენათა ისტორიული გრამატიკა (ნანილი I – ფონეტიკა, ფონოლოგია) – სალექციო კურსი. “უნივერსალი”, თბილისი ჩიქოვანი გ., 2005. “ენობრივი სიტუაცია არაბულ ქვეყნებში”. ანსუ ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის შრომები VII (I), ქუთაისი. გვ. 441-448

6. Wright W., 1967. *A grammar of the Arabic Language*. Cambridge University Press
7. Белова А. Г., 1999. Очерки по истории арабского языка. «Восточная литература», Москва
8. Белкин В. М., 1975. Арабская лексикология. Москва
9. Гранде Б. М., 1963. Курс арабской грамматики в сравнительно-историческом освещении. «Восточная литература», Москва
10. Гранде Б. М., Введение в сравнительное изучение семитских языков. «Наука», Москва
11. Шарбатов Г. Ш., 1961. Современный арабский язык. «Наука», Москва
12. Юшманов Н. В., 1985. Грамматика литературного арабского языка. «Наука», Москва
13. Bergsträsser G., 1997. *at-Tatawwuru n-nahwiyy lil-luġati l-'arabiyya. Muhādarāt 'alqāhā fī l-ġāmi'ati l-misriyya. 'ahraġahu wa'allaqa 'alayhi Ramadān 'abd at-Tawāb. Al-Qāhira*

არაბული ლიტერატურა

1. არაბული პოეზიის წყაროები
2. ისლამამდელი არაბული პოეზიის მოტივები და ხასიათი
3. ომეღთა ხანის პოლიტიკური პოეზია
4. ბედუინური და ქალაქური სატრფიალო ლირიკა
5. მარსია: თავისებურებანი და პარალელები ქართულ ხმით ნატირალთან
6. არაბული ლექსწყობის სისტემა არუდი, ძირითადი პოეტური საზომები
7. აბასელთა პერიოდის პოეზიის თავისებურებანი
8. შუა საუკუნეების არაბული პროზის სტრუქტურული მოდელები
9. მაკამას კომპოზიცია და სტრუქტურა
10. "ათას ერთი ღამე": შედგენილობა და კომპოზიციის თავისებურებანი
11. რეფლექსურ-ფილოსოფიური მიმართულება არაბულ პოეზიაში
12. აბუ ლ-ალა ალ-მაარის ფილოსოფიური და რელიგიური შეხედულებები
13. არაბულ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების დასაწყისი და წინაპირობები VIII-X ს.
14. ჰავიოგრაფიული თხზულებები არაბულ ენაზე და მათი ქართული ვერსიები
15. იბნ ალ-მუკატას "ქილილა და დამანას" ქართული თარგმანი
16. მუალაკების ქართული თარგმანი
17. არაბულ-ქართული ლიტერატურული ურთიერთობების განვითარება XX ს-ში
18. "ნაჰდა" (აღორძინება): ისტორიულ-საზოგადოებრივი ფაქტორები ახალი არაბული ლიტერატურის აღორძინებისათვის
19. ახალი არაბული ლიტერატურის ჩამოყალიბება და ახალი პროზაული ჟანრები.
20. ახალი არაბული პოეზიის განვითარება და ლიტერატურული სკოლები.

რეკომენდირებული ლიტერატურა:

1. კილაძე ნ., 1985. შუა საუკუნეების არაბული პოეზიის ნიმუშები. თბ.
2. სილაგაძე ა., იბრაჰიმი ა., 1988. თანამედროვე არაბული ლიტერატურათმცოდნეობა და კრიტიკა (ქრესტომათია), თბ.
3. მუალაკები. 1985. თარგმანი არაბულიდან, წინასიტყვაობა და კომენტარები ნ. ფურცელაძისა. გ. წერეთლის რედაქციით. თბ.
4. ქეთელია მ., 2009. არაბული რომანტიზმი თბ.
5. ქველიძე ლ., 2013. ახალი არაბული ნოველის განვითარების ტენდენციები. ანსუ ჰუმანიტარული ფაკულტეტის საერთაშორისო კონფერენციის - „თანამედროვე ინტერდისციპლინარიზმი და ჰუმანიტარული აზროვნება“ შრომები I. ქუთაისი. (გვ. 332-336).
6. ჯაველიძე ე., 1977. რუჰი ბალდადი. თბ.
7. Крачковский И. Ю., 1973. Изб. соч. Т. III. М.-Л.
8. Фильштинский Б., 1990. История арабской литературы. Москва

9. Долинина А. А., 1973. Очерки арабской литературы нового времени. Москва
10. Кирпиченко В. Н., 1986. Современная египетская проза. Москва
11. Кримский ., 1971., История новой арабской литературы. Москва
12. Куделин А. Б., 2003. Арабская литература. Москва
13. Усманов А., 1975. Литература востока в новое время. Москва
14. Badawi M., 1993. A short History of Modern Arabic Literature. Oxford
15. Starkey D., 1998. Encyclopedia of Arabic Literature. London

საგამოცდო ბილეთში შედის 3 საკითხი:

I - ენის, II - ლიტერატურის და III - უცხო ტექსტი (არაბულიდან ქართულად თარგმნა)

შეფასების კრიტერიუმები:

თითველი საკითხი შეფასდება 10 ბალიანი სისტემით და საშუალო არითმეტიკულით მოხდება საბოლოო შეფასება. მაგალითად, თუ პირველ საკითხში სადოქტორო პროგრამაზე ჩაბარების მსურველმა მიიღო ათი ქულა, მეორე საკითხში - ცხრა ქულა, მესამეში კი ათი ქულა, მისი საბოლოო შეფასება იქნება ასეთი: $10+9+10:3 \times 10 = 97$. პროგრამაზე ჩარიცხვის მსურველს გამოცდა ჩაბარებულად ეთვლება იმ შემთხვევაში, თუ ის მიიღებს შეფასებას მინიმუმ 51 ქულა.

10 ქულა – გამოვლენილია საკითხის სისტემური, ღრმა ცოდნა და გამართულადაა შესრულებული;

9 ქულა – გამოვლენილია საკითხის ღრმა ცოდნა და შესრულებულია კარგად, მცირეოდენი ხარვეზით;

8 ქულა – გამოვლენილია საკითხის კარგი ცოდნა, მაგრამ შესრულებულია ხარვეზებით;

7 ქულა – გამოვლენილია საკითხის ცოდნა, მაგრამ არაა სრულყოფილი; შესრულებულია დავალების მოცულობის ნახევარზე მეტი.

6 ქულა – გამოვლენილია საკითხის ნაწილობრივი ცოდნა და შესრულებულია საკითხით გათვალისწინებული დავალებების მოცულობის არანაკლებ ნახევარი;

5 ქულა – გამოვლენილია საკითხის ნაწილობრივი ცოდნა და შესრულებულია დავალებების ნახევარზე ნაკლები

3–4 ქულა – საკითხის არასრულყოფილი ცოდნა, შესრულებული არაა საკითხის მესამედი;

1–2 ქულა – გარკვეული ძალისხმევით მიუხედავად დაშვებულია პრინციპული შეცდომები, მაგრამ შეიცავს გარკვეულ სწორ მოსაზრებას;

0 ქულა – აბსოლუტურად არასწორად ან საერთოდ არაა შესრულებული.

სადოქტორო პროგრამის ხელმძღვანელი პროფ. გ. ჩიქოვანი

ფაკულტეტის დეკანი პროფ. ასოც. პროფ. ლ. დვალიშვილი